

КАДЕ СТЕ МАКЕДОНЧИЊА?

"Сите добри мисли веќе се измислени илјада пати, но за да ги направиме како наша вистинска своина мораме прецизно да ги мислиме, сè додека не пуштат цврсти корени во нашето лично искуство".

Гете

Чувството на разединетост, нетрпеливост, завист и антагонизам кај Македонците како да има и свое граѓанско "право." Гледано од локална перспектива изгледа мошне мрачно, не само во татковината, туку и меѓу нас во дијаспората. Покрај ваквите меѓусебни состојби во нашите асоцијации и во власта на државата, треба да се согледаат и односите меѓу нас самите како поединци, во една вистинска перспектива. Значајно е да се дознае и да се истакне нешто повеќе и за нашиот менталитет и карактер. Правилно анализирајќи ги поводите, причините и последиците на една ваква состојба, се доаѓа и до одредено поимање на сè што се случува меѓу нас во овие бурни времиња.

Нашите состојби, оптоварени со разни проблеми, со сиромаштија и борба за egzистенција, со разни трауми и душевни оптоварувања, со злоупотреба и непочитување на правото и законите, со полемички судрувања, со егоизам и нетрпеливост, со злоба и заканување, со анархија и безнадежност, со различни интереси, со претпочитување на партиите над државата, на кои крајот не може да им се согледа. Но, паралелно со тоа, во својата еуфорија не треба да се изгубиме во некаков песимизам или негативизам, но да го зачуваме своето позитивно настрание наспроти животот и во овие најтешки моменти на нашето опстојување, не оставајќи времето да нè прегazi.

Од меѓупартиските препукувања, од меѓуетничките конфликти, од начинот на владеењето на државата, и во смисла на тоа, следејќи ја пошироката и жестоката дебата на сите нивоа, од Собранието до општините, се донесува и ваков заклучок: енергијата која е истрошена во меѓусебните остри напади, полемии и обвинувања, во борбата за власт и лични интереси, кога би била искористена за подобро организирање и придонес во општествениот живот на земјата, за општочовечко добро, како и несеквичната помош за Македонија - навистина би била од непроценлива вредност. Така, по сите бранувања, само по себе се наметнува и Цицероновото бесмртно прашање: Cui bono? - Со каква полза?

Се наоѓаме и пред нови предизвици кои, по својот начин и на дело, треба да ја потврдат онаа реална линија, која набрзо ќе се изрази како клучна и магистрална во нашето опстојување. Паралелно со нашиот живот во туѓина, и ние Македонците во дијаспората треба да се организираме подобро, да пројавиме поголем интерес за собитијата во земјата, земајќи и поголемо учество за да помогнеме; тогаш нашата помош ќе има витално значење и своја задача токму во ова време.

Поставени во такви рамки, нашите односи со нашиот народ во Македонија, како и воопшто и нашите меѓусебни односи, треба видно да се подобруваат. Важно е соработката да се проширува во сите насоки и области, да се вградува и заемна доверба. Без разлика што не се води грижа за нас во дијаспората од страна на власта во земјата; и покрај укинувањето на еднаш воспоставеното Министерство за иселеништво и маргинализирањето на Матицата на иселениците, укинувањето на списанието "Македонија", неводењето сметка за нас однесувајќи се како и да не постоиме, ние сепак сме должни да вршиме притисок и влијание кај власта, да соработуваме со разни институции и асоцијации во земјата, за да се постигне целосно нормализирање на нашите влошени односи. Сè тоа

што го доживуваме не служи за добар пример, за добра соработка, и нека им служи на "чест" и на оваа власт и на претходната. Сериозноста на превирањата во земјата налага поединците меѓу нас, нашите здруженија и црковните општини да придонесуваат со своите можности и способности во разврската на настанатите проблеми. Се чувствува потреба и од нов импулс за подобрување на состојбите во целина. Така усогласувајќи ги нашите гледишта треба да се искористат сите човечки и материјални ресурси.

Создадената атмосфера, без да се заокружи и подлабоко да се преиспита, без да се пронајдат причините и корените, без да се отстранат последиците и натаму можат да ги загадуваат нашите односи. Ваквото однесување нè оддалечува од нашинското, изворното, патриотизмот, кој нè поврзува со нераскинливи врски со нашето поднебје - со нашето родно катче.

Овие состојби сосема јасно и недвосмислено покажуваат дека власта, заслепена од својата моќ, нè маргинализира и нè игнорира од повеќе причини; едно нелогично мислење и реакција. Разбирливо е дека не можат да нè зближуваат и да нè приближуваат до нашиот животен фундамент на заедништво и опстојување. Навистина, дојдено е време за радикални промени затоа што голема е разединетоста од пројавените противречности и несогласувања. Согледани во таа визура, во зависност од сè она што ги оптоварува подолг период, нашите меѓусебни односи стагнираат, назадуваат или, пак, се влошуваат. Се бара креативност и смелост, интуиција и фантазија, еден чекор напред во нашата подготвеност да се појде подалеку од постигнатото во минатото, што се потврдува и како окосница во животот на Македонците од дијаспората.

Време е сите заедно да се бориме за доброто кое ги сочинува фундаменталните вредности на животот и за наша подобра иднина. Да станеме сидари на вечната добрина и љубов, засекогаш разурнувајќи ги непотребните сидови, кои му пречат на нашето зближување. Така се нижат и најубавите соншта за иднината; силен е копнежот за убавото. Амбициите одат и натаму, да се урне стереотипната слика на разбирањето на вредноста на нашиот менталитет - да се излезе на патот до самопронаоѓањето. Свесни за својата реалност, внесуваме нешто ново и поубаво, продлабочувајќи ја демократијата.

Сè што се случува во татковината, не е само случајно или некаква игра на опачните сили, на влијанието и притисокот кој од надвор се врши врз нашиот народ, но и еден природен одраз на нашите односи, нашето превирање, преиспитување и ориентирање кон кризата во земјата. Се работи и за тоа да се преиспита и патот по кој одиме, перспективата на нашето опстојување, за да може објективно да се согледа и вредноста на тоа што е направено, и на тоа што треба да се прави во иднина.

Одговорноста за грешките, малодушноста, неуредноста, лошата работа, незаинтересираноста, за сите појави на малограѓански баналности, подлост, лицемерие, непринципиелности, борба за власт по секоја цена, разграбување на народниот имот, паѓа и на сите нас Македонци, и на секој од нас.

Модерниот човек го заснова својот живот на реални искуства, а не на замаглени, инстинктивни поими, гледајќи во политиката само некаков личен или партиски интерес. Всушност, се чини дека кај дел од политичарите, кај оние на раководните позиции, оние во власта, било и сè уште најважното се наоѓа во материјалните придобивки, во желбата да се истакнат, да имаат привилегии, а при тоа воопшто не водат сметка за народот.

Време е да се тргне од тоа што нè соединува, а не од тоа што нè разединува. Време е да се води грижа за интересите на државата и на народот. Инаку животот на поголемиот број нашинци, ќе се редуцира во незаинтересираност, во самоизолација и формалност, без поголем интерес кон заедничкото, нашинското, општонародното.

А, со каков потенцијал и можности располагаме, колку нè има ширум светот, а нè има повеќе од милион; помислете што можеме сè да направиме - и да оставиме спомен за себе. Угледувајќи се на примерот на минатогодишната нобеловка за мир Wangari Maathai, и ние Македонците да дадеме свој придонес, да помогнеме, да посадиме по едно "дрво" во татковината, да ја "пошумиме", да процвета, да се раззелене, и да служи за пример и почит на Балканот. И така, за да доживее материјален и културен подем на својот народ, Македонија очекува и нешто повеќе од своите синови!

Сите ние Македонци, расеани ширум светот, треба да соработуваме и да се здружуваме во значајни асоцијации, својвидни центри на нашата преродба, и во сите значајни домени на политиката, економијата, на културата, традициите, на верата.

Навистина, како што рече Ганди: "Ако сакаме да напредуваме, не смееме да ја повторуваме историјата, туку да создаваме нова. Мораме да го збогатиме наследството кое ни го оставија предците."

Преку нараснатите потреби на нашиот човек, како во родното катче, така и во дијаспората, се бараат ново обмислување, нови форми на организирање и живот, за тој да напредува и да опстојува. Денес, нашиот живот има нови основни предуслови: технички, културни, морални. Ако се занемарат или, пак, ако не се води доволно сметка за нив, во нашите заедници ќе настапи стагнарање, поткопување, изолирање или уништување. Без животен однос кон основните вистини, без streмеж кон вистинска цел и идеал, кои се доволно големи, се губи нашиот интерес, венее во својата затвореност, а целиот живот ни назадува. Но, човековата потреба да го разбуди интересот и да го насочи својот streмеж кон одредена цел е голема. И сите ние така мораме да ги гледаме работите од поглед на цел свет.

Живееме во епоха на исклучителна драматичност, со процеси на разорување и изградување. Без единственост во поглед на општочовечките интереси, во заемните односи, почитувајќи се еден со друг, ни се заканува опасност да исчезнеме засекогаш.

Време е да се потсетиме и на нашето изворно христијанско верување, кое од памтивек нè учи и ни ги поддава клучевите на животот со зборовите: "Што ќе посееш, тоа и ќе пожнееш", "Сакај го својот ближен како себеси", "Врати го ножот на местото негово, зашто сите што се фаќаат за нож, од нож ќе загинат". И навистина, се знае дека за поголеми или, пак, за добри дела не се доволни само големи зборови. За почеток се доволни и мали дела кои ќе се покажат на виделина како ретко пишана реликвија.

Нашата цел треба да биде јасна: да соработуваме и да работиме за доброто на Македонија, сè заради нашинското, заедничкото, за она што нè поврзува и краси, како луѓе, вечно со тагата за југот, како луѓе "коишто заветно ја плетат приказната за македонската вистина, високо издигнувајќи го на пиедесталот на правдата и непокорот името свое роднокрајно". Пред сè, да излеземе и како една целина и во современиот момент да започнеме едно ново епохално дело заплодено во поднебјето на печалбарските простори; поднебје на новиот духовен импулс, озрачен со најчистата општочовечка и божествена љубов, за да биде химна која ќе се шири и ќе се пее низ сите континенти и во најдалечното катче на секој Македонец.

Делото на јасната историска неопходност, делото на изградувањето на новата иднина на темелите на тоа што било

најдобро во минатото, изградувањето на новата стварност, единствена за сите Македонци во светот и исчистена од сите противречности - тоа дело треба да предизвика восхит и радост кај секој нашинец.

Спомнувајќи си на мислите на нашиот покоен архиепископ Михаил, прифаќајќи ги сосема како наши, да речеме како и тој: "Јас имам една силна љубов, една широка душа која може сите да ги гушне и да направи симбиоза на сите можни способности кај моите браќа за да можеме со заеднички сили да го постигнеме она што не може и најсилниот поединец". Навистина "...сме императивно задолжени да се разбереме, да се сакаме, да живееме заедно". И така, во овој историски етникум да се види "како создаваме една амалгама, една општа душа - Македонска".

Така си ги подаваме рацете за да бидеме сите заедно - за да нè грее вечно Македонското Сонце!

Живко Матески,
Малме - Шведска

Рубриките ФОРУМ и ПИСМА ја отсликуваат нашата отвореност кон јавноста. Овде автентично објавуваме и текстови кои не се во согласност со нашата уредувачка политика.

